

Nieuwe Vewin-directeur, Renée Bergkamp

‘Steeds op zoek naar de meest effectieve coalitie’

Per 1 november 2013 is Renée Bergkamp Theo Schmitz opgevolgd als directeur van Vewin. Bergkamp is geen onbekende in Den Haag, waar ze verschillende directiefuncties vervulde, laatstelijk als directeur-generaal op het ministerie van Economische Zaken. Een korte kennismaking aan de hand van vier steekwoorden: belangenbehartiging, leden, Den Haag en mensen.

‘Het mooiste compliment dat ik tijdens mijn carrière heb ontvangen, was: ‘Ze is jurist, maar gelukkig heeft ze wel wat bijgeleerd’, aldus Bergkamp. ‘Mijn eerste baan was bij het ministerie van Landbouw, waar ik veel wetgevingswerk heb gedaan, rondom de implementatie van Europese regelgeving. Daarna ben ik via de Directie Internationale Zaken van hetzelfde ministerie terechtgekomen in de internationale arena. Ik werkte toen drie dagen per week in Den Haag en twee in Brussel, als woordvoerder in het voorportaal van de Landbouwwaad. Dat was een leuke tijd, waarin je het beleid zag veranderen van puur markt- en prijsbeleid richting een breder en maatschappelijk beleid. Aansluitend heb ik twee verschillende directeursfuncties vervuld bij het ministerie van Justitie. Toen ben ik gevraagd om weer naar het ministerie van Landbouw te komen, deze keer als directeur-generaal. Dezelfde functie heb ik daarna een paar jaar gehad bij Economische Zaken, met de portefeuille Ondernemen en Innovatie.’

‘Na 28 jaar werken voor de overheid heb ik in 2011 de overstap gemaakt richting de publiek-private sector, bij de productieschappen akkerbouw, diervoeder en wijn. De samenwerking tussen werkgevers, werknemers en overheid binnen die organisatie vond ik erg interessant. De productschappen stonden toen al enigszins

onder druk, maar dat kwam onverwacht in een stroomversnelling toen het eerste kabinet Rutte viel. In het regeerakkoord kwam opeens een regeltje over de opheffing van de productschappen en toen ging het snel. In de afwikkeling van die boedel heb ik overigens nog wel heel veel geleerd, onder andere over hoe je de boel ook onder minder positieve omstandigheden bij elkaar houdt.'

Wat is de rol van belangbehartiging in de Nederlandse polder?

Bergkamp: 'Het verschijnsel 'belangenbehartiging' is in Nederland alom geaccepteerd, omdat de politiek hier altijd op zoek is naar draagvlak en beleid wil ontwikkelen dat werkt. In onze polders praat iedereen met iedereen, maar mede daarom moet je je wel weten te onderscheiden. Dat betekent: je informatie op orde hebben, betrouwbaar zijn, weten waar je het over hebt, en vooral: kort en bondig zijn. Wat het werk bij Vewin zo interessant maakt, is de vraag: 'Hoe doe je dat voor een sector die zijn zaakjes zo te zien al goed op orde heeft?' De Nederlandse drinkwatervoorziening behoort tot de beste ter wereld, en levert lekker water tegen een lage prijs, dat overal en altijd zo uit de kraan komt. De valkuil is dan, dat iedereen denkt dat dat allemaal vanzelf gaat. Het is dus onze uitdaging om binnen die vanzelfsprekendheid accenten te leggen en het echte verhaal te vertellen: het is juist heel bijzonder wat de drinkwaterbedrijven doen. En daar mogen we best trots op zijn.'

Vewin is een vereniging, wat zegt dat over de sector?

Bergkamp: 'Onze leden zijn ons bestaansrecht, onze legitimatie. Wij zijn er voor onze leden en moeten hun verwachtingen dus waarmaken. Onze leden zijn zeer betrokken bij het werk van Vewin en doen actief mee bij het uitstippelen van het beleid. Ondanks dat er maar tien drinkwaterbedrijven zijn, is er voor Vewin als belangenvereniging een duidelijke rol weggelegd. In de meeste gremia is toch maar één stoel gereserveerd voor elke sector; dan is het handig als je over één antenne en één spreekbuis beschikt. Daarnaast is lobbyen gewoon een vak, daar heb je specialisten voor nodig en is het van belang te focussen op de punten

die er echt toe doen. Maar we kunnen het natuurlijk nooit alleen. Zo creëer je bijvoorbeeld meer impact door samen met de bedrijven op pad te gaan om te vertellen wat de gevolgen zijn van bepaalde plannen of regelgeving. En soms zoek je daarbij andere partners, afhankelijk van de situatie. In de meest effectieve coalitie optrekken richting ons doel, dat is waar we steeds naar streven. Dat is trouwens nog wel iets dat ik zou willen ontwikkelen: ik mis een beetje dat er af en toe andere stakeholders voor ons in de bres springen.'

Welke voordelen biedt een 'Haagse' loopbaan bij dit werk?

Bergkamp: 'Vooropgesteld; we zitten in ons kantoor aan het Malieveld natuurlijk al heel centraal, dicht bij de ministeries en het parlement. Ik zelf heb inderdaad een flinke historie op deze vierkante kilometer en vind het ook heel leuk om oude bekenden tegen te komen of contacten tot stand te brengen. Daarbij is water een prachtig onderwerp om met beleidsmakers over te praten, een algemeen belang dat veel mensen ter harte gaat.'

Tot slot, wilt u kort reageren op de combinatie 'mensen en managen'?

Bergkamp: 'Mensen zijn essentieel voor dit werk; het is in de kern het enige instrument dat wij als Vewin hebben. Ik heb al aan heel wat organisaties leiding gegeven, groot én klein. Vooral in dat laatste geval moet je elkaar goed kennen en kunnen profiteren van elkaars kennis en netwerk. Bij Vewin is dat gelukkig ook het geval: de medewerkers zijn stuk voor stuk zelfstandige professionals, die hun weg goed weten te vinden. Managen is voor mij toch meer loslaten, proberen mensen te laten groeien. Mijn rol is dan meer coördinerend, op grote lijnen, bijvoorbeeld om te schakelen tussen alternatieven of te voorkomen dat we – op een ander niveau – tegen elkaar worden uitgespeeld. Ik heb voor Vewin vier P's geformuleerd: we moeten een proactieve en professionele organisatie zijn, we moeten steeds op zoek gaan naar partners en vooral: elke dag ontzettend veel plezier in ons werk hebben. En daar ga ik persoonlijk op toezien!'

Renée Bergkamp (1959) is haar loopbaan in 1983 – na een studie internationaal recht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam – begonnen bij het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV), als jurist bij de Directie Juridische Zaken. In 1994 werd ze plaatsvervangend directeur Internationale Zaken van hetzelfde ministerie. In september 1999 ging ze naar het ministerie van Justitie, waar ze werkzaam was als directeur Handhaving en vervolgens als directeur Vreemdelingenbeleid. In 2002 ging zij terug naar het ministerie van LNV, nu in de functie van directeur-generaal. In september 2007 maakte zij de overstap naar het ministerie van Economische Zaken. Bergkamp vervulde daar de functie van directeur-generaal Ondernemen en Innovatie. Van oktober 2011 tot november 2013 was zij voorzitter van de productschappen akkerbouw, diervoeder en wijn. Enkele nevenfuncties van haar zijn adviseurschappen bij de universiteiten van Delft en Wageningen, lid van het landelijk bestuur van Veilig Verkeer Nederland en commissaris bij de Parnassia Groep. Bergkamp heeft een dochter en woont samen met haar partner.